

Arcképek nőnap előtt

Csendesebb napok...

Nyílt tekintet, világos, tiszta arckifejezés. Egész lényéből derű sugárzik. Nem ilyenek képzeltem egy alig „egyhetes” nyugdíjast, dr. Dáni Sándornét.

— En sem. Még most barátkozom a gondolatokkal, hogy nem kell többé bejárnom a munkahelyre.

— Ilyenkor szoktak a nyugdíjba vonulók úgy dönteni, hogy ők még fontosak, maradnak egy kicsit.

— Nekem viszont az a véleményem, hogy adjuk át a helyet a fiatalabbaknak. Emellett azonban egyáltalán nem szükséges, hogy az ember a semmittevésnek adja át magát. Itt, a munkahelyemen, a DÉGÁZ személyzeti és oktatási osztályának élén megszoktam a mozgalmasságot, s öntelt-ség nélkül állhatom, hogy megvolt a sikerélményem, ami nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy baráti kapcsolatot tudtam kialakítani az emberekkel. Hogy ez a mozgalmasság és az emberi kapcsolatok rendszere nem szakad meg az a hosszú időre visszatekintő mozgalmi munkáimnak köszönhető.

— Tekintsünk vissza.
— Már 1945 óta párttag vagyok, s 1949-től 1955-ig pártiskola-vezető is voltam. Korábbi munkahelyemen, a ma FÜSZERT-nek nevezett Elemiszer Vegyiaru Nagykereskedelmi Vállalat a munkaügyi előadói beosztásom mellett párttitkár is voltam.

— És a DÉGÁZ-nál?
— Odakerülésem évében 1970-ben beválasztottak a pártvezetőségbe. Hosszú ideig tagja voltam az OKGT ifjúsági bizottságának is. Erről két éve mondtam le, gondolya a nyugdíjazásra.

— És mint nyugdíjas mit csinál?
— Miután 1982 óta a III. lakóterületi pártvezetőség titkára vagyok, nincs különösebb gondom, hogy mit is kellene csinálni.

— Például?

— Öt alapszervezet irányítása tartozik hozzánk a belvárosi I/A, I/B, a móravárosi, a kiskundorozsmai és a béketelepi több mint 600, zömében nyugdíjas párttaggal. És a legfőbb feladatunk, hogy a várospolitika érdekében mozgósítsuk ezeket a tenni kész, idős embereket.

— Milyen feladatokra?
— Most például számítunk az aktív közreműködésükre az országgyűlési képviselői és a tanácsügyi beszámoló rendezvényének előkészítő szervezésében.

— Erre mondják, hogy van mit a tejbe aprítani.
— Ja, erről jut eszembe, hogy a Csongrád megyei pártbizottság panaszirodájának is munkatársa vagyok, ami havi egy nap ügyeletet jelent, s ez ugyan-csak megfizető elfoglaltság.

— Eddig mindig a mások iránt végzett munkáról beszélt, és magánélet?
— O, a magánélet! No, nézzük csak. Szombat, vasárnap, hétfő, kedd, akkor ma vagyok ötnapos nagymama.

— Gratulálunk, így kell időzíteni!

I. Zs.

Szögedi és visszakerdez

Trényi Klára, az örleménycsomagoló csoportvezetője, a paprikafeldolgozó vállalat elmúlt 30 évének egyik meghatározó figurája, csinos, jólápolt asszony vizsgálódik.

— Nem szegedi?
— De.
— Akkor miért nem beszél szögediesen?

— Úgy kellene?
— A szögédinek úgy.

Szegedet világszerte így ismerik: a paprikaváros. Hogy Trényi Klarát vajon 1953-ban ez vonzotta-e ide — mint az előbbiekből már kiderült, lokálpatrióta, s a legjobbak közül való —, beszélgetésünk során nem tudtam kideríteni.

— Előfordul-e, hogy paprikás hangulatba kerül?
— Kérdeztem tőle.

— Természetesen. Egy csoportvezető munkája sehol nem könnyű. De ha én felpaprikázodom, akkor az csipősséges felpaprikázódás. Erti?

Valószínűleg látja rajtam, hogy nem értem, mert kérdés nélkül is folytatja:

— Az emberekkel meg kell tanulni bántani. 1965 óta vagyok csoportvezető. Igaz, akkor még a száritóban töltöttem be ezt a posztot. Később a konzervüzemben dolgoztam, ugyanilyen megbízhatóságom volt. Két éve vagyok a csomagolóüzemben.

— Szereti a gyúrat?

— Itt kezdem el dolgozni. Innen fogok nyugdíjba menni. Itt töltöttem az életem nagy részét, miért kérdezi ezt tőlem?

— Kíváncsiságból.
— Nézze, mesélhetek történeteket. Dolgoznak a csomagolóban olyan lányok, akik nemrég állami gondozottak voltak. Úgy érzem, mintha az anyjuknak tekintenének.

— A lányokról jut eszembe. Azt hallottam, hogy a levespor-csomagolóban dolgozik a lányja.

— Jól hallotta. Nyolc éves korától egyedül neveltem. Kezdetben anyaméknál laktunk. Aztán, amikor a lányom már jöhetett dolgozni, összefogtunk. Az egyik fizetés ment az OTP-nek. A másikkal meg eltűnt. Így tudunk befizetni egy lakásra.

Asszonyosors. Egy a sok asszonyosors közül. Trényi Klára elégedett embernek vallja magát. Arra, hogy világot cipelt a vállán, rá se gondol.

— Tudja — magyarázza —, a legfontosabb az, hogy az embert jó kollektíva vegye körül. Ezt én régóta tudom. Ezért teszek meg mindent azért, hogy minden munkatársam jól érezze magát ebben a gyárban, ebben a részlegben. Az emberek szeretetre vágynak, s nemcsak családi életükben, hanem a munkahelyükön is. Ugye érti?

P. F.

Stampay, az építőmester

I. DEDIKÁCIÓ: „Stampay János okleveles építésznek az együttműködés emlékére — Budapest, 1930 karácsonya, Rerrich Béla.” A könyv angol és német nyelvű Rerrich Béla, a könyv angol és német nyelvű Rerrich Béla, a könyv angol és német nyelvű Rerrich Béla.

III. FOTOGÁFIAK. Albumokat, könyveket lapozgatunk. A fotók jelentős részét maga Stampay János készítette. Földézi az első szegedi látogatás emlékéit is: „Először életemben 1928-ban jártam Szegeden. Egy megbeszélés volt a Dóm tér ügyében az egyetem Dugonics téri épületében. Mondhatnánk ő volt Rerrich jobb keze. Egy barnás fényképen Rerrich és Stampay együtt látható a budapesti tervezőirodában. 1926-ban díjtalan gyakornokként került a Rerrich-irodába, ahol egy sikeres pályázat után véglegesítették. Az idős tervező és építőmester azt is elmeséli e kép kapcsán, hogy Rerrich egy-egy pályaterv elkészültekor mindig magához invitálta, és mintegy bírósági tárgyaláson, vitát provokált, egyikük játszott a védő, másikuk a vádló szerepét. Ebből a szakmai eszmecsereből aztán kikristályosodtak a terv erényei és hibái.

II. A DÓM TÉRI PÁLYAZATROL. Amikor megfogalmazták a szegedi Fogadalmi templom köré kialakítandó tér építészeti igényeit, így írtak: „a háború utáni Magyarország egyik legnagyobb szabású építészeti alkotásának méltó környezetet” kell teremteni. A kiírás azt is megfogalmazta, hogy „A tér három oldala azonos párhuzamossággal bír, a földszinten arkádokkal ellátott, kétemeletes középületekkel övezendő.” A pályázatra 17 terv érkezett, közülük Rerrich Bélaé nyerte az első díjat. A bíráló bizottság jegyzőkönyvéből: „Tervező egyszerű, modern, tökéletesen konstruktív építési kiépítést alkalmaz, a templom építészeti anyagát, a nyers téglát használja és a nyílásokat kökeretbe foglalja.” Rerrich 1928-ban kiadta A szegedi Fogadalmi templom körüli tér rendezésének I. díjjal kitüntetett pályatervé című munkáját, melynek helyszínrajzait, homlokzatábráinak egy részét és a perspektívás képek néhány darabját Stampay János készítette.

IV. MEGVALÓSUL A TERV. Rerrich a pályázat első fordulójában, a kiírás-

nak megfelelően, csak a Fogadalmi templomig tartó, patkó alakú új épületgyűjtést tervezte meg. Később továbbfejlesztette, és egy zárt, egységes tér képét rajzolta meg pauszpapírján. A kiegészített elképzelések szerint itt kapott volna helyet a közegészségügyi intézet, a városi zenepalota és az egyetemi könyvtár. S mindezt nemcsak az egységes arány- és léptékrend, az építészeti stílus fűzte volna egybe, hanem a klinkertégla-borítás is. Erről Stampay János elmondta, hogy a klinkertégla-üveg az ő vállán nyugodott. Akkoriban nem gyártottak hazánkban ilyen minőségű burkolóanyagot, s ajánlatokat kértek itthoni gyárhoz. A szegedi keramitgyár és a debreceni téglagyár kínálata közül a kedvezőbbnek tűnő debreceniek ajánlatát fogadták el. De ezzel még nem ért véget a történet. A tér minden ívéhez külön kellett megtervezni a téglákat, és darabonként legyártani. Ez mind Stampay János munkáját dicséri.

Talán ez év végén befejeződik a Dóm téri építkezések. Nemrégiben adták át a SZOTE új oktatási épületét, mely megőrizve a hagyományt, mégis a kor színvonalán kapcsolódik a régi együthöz. Az év végére várható a Somogyi-könyvtár és levéltár épületének átadása. Ez szintén igyekszik simulni a meglévő építészeti környezethez. Ezzel, úgy tűnik, lezárul egy történelmi folyamat, amely a XI. századtól kezdődően szinte folyamatosan letette névjegyet a Dóm téren, a kőbaránytól a Dömötör-tornyig át a Fogadalmi templomig, Rerrich épületgyűjtéséig és a legfrissebb beépítésekig. Talán jelképezik is a város történetének kontinuitását. Ennek a folyamatosságnak volt fontos alakja, de szürke emnenciája a 20-as évek második felében Stampay János okleveles építész és építőmester.

T. L.

Szolgáltatások

Eredményesen járult hozzá a szolgáltatások színvonalának emeléséhez, a lakossági ellátás javításához az a hat szövetkezeti beruházás, amely az elmúlt két évben valósult meg — állapította meg a SZÖVOSZ elnöksége keddi ülésén, amelyen az építések tapasztalatait vizsgálták meg. Az értékelés szerint az új létesítmények — a várpalotai Skála Áruház, a tokaji szálloda, a kecskeméti városközpontban megépült ABC-áruház, a nagykátai felvásárló telep, a jászberényi nyúlfeldolgozó üzem és a keszthei vendéglátó kombinát — megfelelő helyen épült fel, s javította az érintett környék ellátását.

A beruházások műszaki színvonala — az üzemelési tapasztalatok szerint — megfelelő, az alkalmazott technológiák és az épületek bevaltak a gyakorlatban. A beruházások tapasztalatait — amint az elnökség hangsúlyozta — célszerű a soron levő fejlesztések előkészítésénél kamatoztatni. Javítani lehet például a technológiai tervezés színvonalán és a belső berendezési tervek szorosabb összhangjának megteremtésével az új épületek használati értékét is fokozni lehet.

Horgászorsó

Olcsó és minden igényt kielégítő, új horgászorsó sorozatgyártását kezdte meg a Magyar Optikai Művek battonyai gyára. Az MPO—X 201 típusú orsó annyiban tér el a hasonló, ugyancsak MOM-gyártmányú MPO—X 200 jelűtől, hogy zsinórvezető görgője alumíniumoxid-kerámiából készül. Ennek kopásállósága igen magas fokú. A Neptun családba tartozó hazai gyártmányú horgászok ára — márciusban kerül üzembe — körülbelül 650 forint lesz.

Pályázat honvédségi ösztöndíjra

A Honvédelmi Minisztérium jelentkezésre hívja fel meghatározott felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóit, vagy az oda felvételre jelentkezőket, ha tanulmányaik befejezése után — képesítésüknek megfelelően — a Magyar Néphadsereg hivatásos tisztjei kívánnak lenni. A jelentkezés feltételei: magyar állampolgárság, fedhetetlen előélet, erkölcsi, politikai megbízhatóság, egészségi alkalmasság hivatásos katonai szolgálatra.

A pályázók a jelentkezési lapot iskolájukban vagy a hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokságtól kaphatják meg. Honvédségi ösztöndíjra pályázhatnak a műszaki egyetemek gépészmérnökj karának folyamat-szervező, épületgépészeti és gépipari technológiai szakán tanulók. A villamosmérnöki karok híradástechnikai, digitális számítástechnikai és műsorközlő, műszer- és irányítástechnikai, digitális berendezések és irányítástechnikai ágazatainak hallgatói. A közlekedésmérnöki karok járműgépész, autógépész, illetve az építőmérnöki karok közlekedésképző, szerkezet-építő, földmérő szakain tanulók.

Jelentkezhetnek a tudományegyetemek állam- és jogtudományi karának növendékei, bölcsészettudományi karok pszichológiai szakos, a természettudományi karok térképész, meteorológus és programozó matematikus szakos hallgatói, valamint az általános közgazdasági karok tervgazdasági és pénzügyi szakos tanulói.

Elítélték a rablóbandát

Kedden hirdetett ítéletet Ganyi Miklós és nyolc társa ügyében a Pesti Központi Kerületi Bíróság dr. Balla Péter tanácsa.

A kilenc fiatalember közül nyolcan — valamennyien 16—19 évesek — szegről-végről rokonok, egyidőben jöttek vidékről Budapestre, s azonos munkásszálláson laktak. Tavaly július 13-án is együtt indultak szórakozni, s a Blaha Lujza tér környékén találkoztak az általuk látásból már ismert Papp Andrással, akit Riese néven ismernek az Emke aluljáró „törzsvendégei”.

A társaság a Margitszigetre, moziba indult, s a belépti díjat „forintozással” akarták előteremteni. A kéregetés nem sok sikerrel járt. A mozirojáról leléstek, de pénzszerezési szándékukról nem mondtak le. Késő este felfigyeltek egy vadkempingező társaságra, amelynek tagjai a közeli tisztáson, házújságjaikba bújva aludtak. A külföldi turistáktól Papp András pénzt, cigarettát és élelmiszert kért, a többiek pedig fenyegetően közrefogták az ébredőket. Aztán a banda többi tagja kést vett elő, s egy biciklilánca is suhogni kezdett. A kempingező lányoktól elszedték ezüstékszereiket, a csomagokban azonban csak jelentéktelen apróságokat találtak.

Riese közben egy a halózsakban megbúvó asszonyt elrablotta férje mellől, s megpróbálta a szomszédos bokrokhoz cipelni. Papp András társai szerencsére visszariadtak, nem segítettek, így a terhességének hetedik hónapjában levő asszonynak az ijedségen kívül nem történt baja.

A körülményeket mérlegelve, a bíróság — nem jogerősen — Ganyi Miklóst 7 évi Ganyi Józsefet 5 év 6 hónapi, Ganyi Árpádot 7 évi, fegyházban, illetve börtönben letöltendő szabadságvesztésre ítélte. A fiatalok G. Balázsnak 2 évi, H. Lászlónak 5 évi, M. Rudolfnak pedig 2 év 6 hónapi büntetést kell letöltenie a fiatalok között börtönben. Lakatos Imrét 5 évi, Lazi Ferencet 7 évi, Papp Andrást pedig 6 évi szabadságvesztéssel sújtották. A vádlottak mindegyikét — főbüntetésükkel arányban — mellék-büntetésként rövidebb-hosszabb időre eltiltották a közügyek gyakorlásától is.